

СЕКЦІЯ 4.
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДРОЗДІЛІВ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ

Ковальова Ольга Вікторівна

декан факультету підготовки фахівців для підрозділів досудового
розслідування Донецького державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

Дробенко Діна Федорівна

викладач кафедри кримінального процесу та криміналістики факультету
підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування
Донецького державного університету внутрішніх справ, підполковник поліції

КРИМІНАЛІСТИЧНІ ОБЛІКИ ЯК ЗАСОБИ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Оперативно-розшукова діяльність – це система гласних і негласних пошукових та контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів. Завданням оперативно-розшукової діяльності є пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підривну діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави [1].

Достатньо важливим під час здійснення ОРД є застосування криміналістичних обліків, зокрема, оперативно-розшукового призначення – це обліки, які містять інформацію про об'єкти, що безпосередньо причетні до нерозкритих злочинів або представляють оперативний інтерес, яка призначена сприяти їх ідентифікації, за штучними чи власними ознаками [2, с.375]. Ведення та супроводження криміналістичних обліків оперативно-розшукового призначення покладено на Департамент інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції України, а також на Експертну службу МВС України. Залежно від рівня зосередження обліків вони поділяються на такі види: 1) центральні обліки – обліки, які ведуться на рівні центральних апаратів правоохоронних органів (наприклад, ДНДЕКЦ МВС України); 2) регіональні обліки – обліки, що функціонують у територіальних підрозділах на рівні обласних ГУНП України та в прирівняних до них підрозділах (наприклад, НДЕКЦ МВС України); 3) місцеві обліки – це ті обліки, що функціонують на рівні районних відділів поліції обласних ГУНП з підключенням до інформаційних вузлів регіонального рівня. Ресурси центрального рівня формуються шляхом об'єднання інформаційних ресурсів регіональних обліків [2,с.168]. Сучасною тенденцією криміналістичних обліків оперативно-розшукового призначення є їх створення, ведення та адміністрування у формі баз та банків даних, що входять до єдиної інформаційної системи МВС України. В них у закодованому вигляді зберігаються

відомості про зареєстровані об'єкти [2,с.168]. Отже, можна сказати, що криміналістичні обліки забезпечують вирішення оперативними підрозділами значної кількості питань, покладених на досудове розслідування [4, с.114].

Ефективність боротьби зі злочинністю, розкриття злочинів по «гарячим слідам» та їх попередження визначається рівнем організації оперативної, слідчої та профілактичної роботи, яка проводиться підрозділами Національної поліції. У свою чергу, результати цієї роботи залежать від якості інформаційної підтримки, оскільки основні зусилля практичних працівників у розкритті, розслідуванні та запобіганні злочинів пов'язані з отриманням та зберіганням інформації. Саме ці функції і покликана забезпечити система криміналістичних обліків.

Використання криміналістичних обліків представляє собою комплекс заходів щодо отримання результатів співставлення експертно – криміналістичної інформації про об'єкти обліку та результати перевірки з метою встановлення осіб, підозрюваних у вчиненні кримінального правопорушення, а також інших обставин, що мають важливе значення для вирішення завдань оперативно- розшукової діяльності та під час досудового розслідування.

Внаслідок повномасштабної агресії російської та ведення активних бойових дій на території України виникло нагальне питання у веденні криміналістичних обліків ДНК людини [5].

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про державну реєстрацію геномної інформації людини» (далі – Закон) державна реєстрація геномної інформації проводиться з метою:

- 1) ідентифікації осіб, які вчинили кримінальне правопорушення;
- 2) розшуку осіб, зниклих безвісти;
- 3) ідентифікації невпізнаних трупів людей, їх останків та частин тіла людини;
- 4) ідентифікації осіб, які не здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію про себе.

У наведеному законі також розділяються поняття обов'язкової та добровільної реєстрації геномної інформації, чітко виділені особи, які підпадають під ту чи іншу категорію. Також у ст. 8 Закону визначено, що з метою розшуку осіб, зниклих безвісти та ідентифікації невпізнаних трупів людей, їх останків та частин тіла людини у окремої категорії осіб, таких як військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового та начальницького складу служби цивільного захисту, може здійснюватися відбір біологічного матеріалу [5].

Таким чином можна зробити висновки, що функціонування криміналістичних обліків у поєднанні з оперативно–розшуковою діяльністю створюють практичний, раціональний і досить дієвий тандем у припиненні злочинної діяльності, розкритті та проведенні досудового розслідування. Так, в умовах сьогодення, у зв'язку зі збройним конфліктом та веденням активних бойових дій на території України, постають нові умови і вимоги до ведення криміналістичних обліків. Отже вважаємо, що під час проведення ОРД оперативно-довідкові та оперативно-розшукові обліки дають змогу забезпечити встановлення безвісти зниклих осіб чи невстановлених трупів, а також розкриттю злочинів, вчинених як на деокупованих, так і на тимчасово окупованих територіях.

Список використаних джерел

3. Про оперативно – розшукову діяльність: закон України від 18.02.1992. Відомості Верховної Ради. 1992р., №22. № 2136 – XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 17.03.2023).
4. Бірюков В. В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів : монографія. Луганськ : ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2009. С. 375.
5. Приходько В. О. Криміналістичні обліки оперативно-розшукового призначення: сучасний стан і тенденції. *Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. до 100-річчя з дня нар. проф. М. В. Салтевського (м. Харків, 08 листоп. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. С. 168.
6. Ковальова О.В. Інформаційна парадигма досудового розслідування в Україні: теоретико – прикладний аспект: монографія. – Одеса: видавничий дім «Гельветика», 2022 – 320 с.
7. Про державну реєстрацію геномної інформації людини: Закон України від 06.02.2023 № 2391-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2391-20#Text> (дата звернення: 17.03.2023).

Haborets Olha Andriivna

PhD, Associate Professor of the Department of Operational-search Activities and Information Security of Donetsk State University of Internal Affairs

INTEGRATING IMAGERY INTELLIGENCE (IMINT) WITH MACHINE LEARNING TECHNIQUES FOR ENHANCED INTELLIGENCE GATHERING

Imagery intelligence (IMINT) is a critical component of modern intelligence gathering, providing valuable insights into a wide range of activities from military operations to disaster response. However, the sheer volume of data generated by satellite and aerial imagery sources can make it difficult for analysts to quickly and accurately identify patterns and trends. In recent years, machine learning techniques have emerged as a promising approach to enhance the efficiency and effectiveness of IMINT analysis. By automating the process of analyzing vast amounts of imagery data, machine learning can help intelligence agencies identify patterns and trends that might be missed by human analysts, enabling them to more quickly and accurately identify threats and opportunities. In this article, we explore the benefits, techniques, challenges, applications, and ethical considerations associated with integrating IMINT